

Kankalonselkä vindkraftsprojekt, Kauhajoki

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning

1 Uppgifter om projektet

Projektets namn och läge

Kankalonselkä vindkraftsprojekt, Kauhajoki och Bötom

Projektansvarig är Elements Suomi Oy. Konsult vid utarbetandet av bedömningsprogrammet har varit Sitowise Oy.

Kontaktmyndighet

Kontaktmyndighet för projektet har varit Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten.

Den projektansvariges beskrivning av projektet och projektalternativen

Elements Suomi Oy planerar ett vindkraftsprojekt i Kauhajoki stad och Bötoms kommun. Antalet kraftverk är högst 35, med en enhetseffekt på högst 10 MW och en total höjd på högst 350 meter. Vindkraftsparkens totala effekt är högst 350 MW. I området byggs förutom kraftverken en elstation samt behövliga servicevägar och en luftledningsförbindelse till elstationen. Elöverföringen i de olika projektalternativen går genom kommunerna Östermark, Storå och Bötom samt staden Kristinestad.

I miljökonsekvensbedömningen granskas följande alternativ:

ALT0: Projektet genomförs inte.

ALT1: I området byggs 35 vindkraftverk, varav 32 placeras i Kauhajoki stad och 3 i Bötoms kommun.

ALT2: I området byggs 21 vindkraftverk, som alla placeras i Kauhajoki stad.

För projektets elöverföring granskas fyra alternativ:

ALTA: En cirka 27 kilometer lång luftledning för 400 + 110 kV från produktionsområdet till Kärppiö elstation i Östermark. Kraftledningen går genom Kauhajoki, Bötom och Östermark, och cirka 9 km av den går parallellt med den befintliga kraftledningen.

ALTB: En cirka 23,5 kilometer lång luftledning för 400 + 110 kV från produktionsområdet till Kärppiö elstation i Östermark. Kraftledningen går genom Kauhajoki, Bötom och Östermark, och cirka 3 km av den går parallellt med den befintliga kraftledningen.

ALTC: En cirka 17,5 kilometer lång luftledning för 400 + 110 kV från produktionsområdet till den elstation som kommer att byggas i Åback i Kristinestad. Kraftledningen går genom Kauhajoki, Bötom och Kristinestad, och cirka 0,5 km av den går parallellt med den befintliga kraftledningen.

ALTD: En cirka 21,5 kilometer lång kraftledning för 400 + 110 kV från produktionsområdet till den elstation som kommer att byggas i Lähteenkylä. Kraftledningen går genom Kauhajoki, Bötom och Storå, och cirka 6 km av den går parallellt med den befintliga kraftledningen.

2 Inledande av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Elements Suomi Oy har inlett förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (nedan bedömningsförfarande) den 29 april 2024 genom att lämna in ett program för miljökonsekvensbedömning (nedan bedömningsprogram) för projektet Kaukalonselkä vindkraftsprojekt till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (nedan NTM-central).

Behovet av bedömningsförfarande i fråga om projektet bestäms med stöd av punkt 7) e) *vindkraftverksprojekt där de enskilda kraftverken är minst tio till antalet eller projektets totala kapacitet är minst 45 megawatt* samt 8 b) *mer än 15 kilometer långa kraftledningar ovan markytan för minst 220 kilovolt* i bilaga 1 till lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (nedan MKB-lagen).

3 Förhandsöverläggning

Kontaktmyndigheten ordnade en förhandsöverläggning den 29 januari 2024, för att främja bland annat hanteringen av den helhet av bedömnings-, planerings- och tillståndsförfaranden som projektet kräver och informationsutbytet mellan den projektansvarige och myndigheterna. I

förhandsöverläggningen deltog förutom den projektansvarige och konsulten även NTM-centralen i Södra Österbotten, Kauhajoki stad, Bötoms kommun, Storå kommun, Östermarks kommun, Södra Österbottens förbund samt museerna i Seinäjoki.

4 Information och samråd om bedömningsprogrammet

Kontaktmyndigheten informerade om bedömningsprogrammet och framläggandet av det samt om möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden genom en offentlig kungörelse under tiden 7 maj – 6 juni 2024. Kungörelsen och bedömningsprogrammet publicerades på NTM-centralens webbplats <http://www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten> och miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/kankalonselka-vindkraft-MKB. Meddelande om kungörelsen har sänts till kommunerna Kauhajoki, Bötom, Storå, Kristinestad och Östermark för publicering på deras webbplatser. Dessutom har det informerats om bedömningsprogrammet och framläggandet av det samt möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden genom tidningsannonser som publicerades i tidningarna Suupohjan seutu, Kauhajoki och Syd-Österbotten den 7 maj 2024.

Under samrådstiden har man kunnat bekanta sig med bedömningsprogrammet i pappersform på följande platser:

- Kauhajoki stadshus (Hallintoaukio, Kauhajoki)
- Bötoms kommunkansli (Kristiinantie 3, Bötom)
- Storås kommunkansli (Teollisuustie 1 A, Storå)
- Kristinestads servicepunkt (Sjögatan 47, Kristinestad)
- Östermarks servicepunkt (Rasintie 1 A, Östermark)

Ett informationsmöte för allmänheten om bedömningsprogrammet samt programmet för deltagande och bedömning ordnades den 16 maj 2024 kl. 18.00 i Kauhajoki stadshus fullmäktigesal, adress Hallintoaukio, 61800 Kauhajoki med möjlighet att delta på distans via Teams. Förutom representanter för kontaktmyndigheten och den projektansvarige deltog 47 personer i mötet på plats medan cirka 8 åhörare deltog på distans. Frågor som togs upp på mötet var bl.a. vindkraftverkens hälsoeffekter, tillräckliga säkerhetsavstånd till bosättningen samt involverande och hörande av lokalinvånarna.

5 Utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet

Kontaktmyndigheten begärde utlåtanden om bedömningsprogrammet av kommunerna och andra myndigheter inom projektets influensområde som sannolikt berörs av saken. Till kontaktmyndigheten inom 14 utlåtanden och 11 åsikter om bedömningsprogrammet. Västkustens miljöenhet meddelade att man inte yttrar sig om bedömningsprogrammet.

I det följande presenteras kontaktmyndighetens syn på det centrala innehållet i responsen från samrådet. Utlåtandena och åsikterna i sin helhet finns på www.miljo.fi/kankalonselka-vindkraft-MKB med undantag av uppgifter som har betraktats som personuppgifter.

Sammandrag av utlåtandena

Fingrid konstaterar att de planerade anslutningarna till stamnätet måste uppfylla de tekniska krav som anges i Fingrids allmänna anslutningsvillkor samt Fingrids systemtekniska krav. Ett separat korsningsutlåtande ska begäras av Fingrid i fråga om byggande på eller i närheten kraftledningsgatan.

Meteorologiska institutet konstaterar att man inte yttrar sig om programmet för miljökonsekvensbedömning för Kankalonselkä vindkraftspark, eftersom området ligger mer än 20 km från institutets närmaste väderradar. Det kan dock konstateras att på grund av de sammantagna konsekvenserna av utbyggda och planerade vindkraftsparker kommer området med falskt eko för väderradmätningar att vara vidsträckt och detta torde påverka vädertjänsterna i området särskilt vid åskregn.

Bötoms kommun påpekar att till skillnad från vad som konstaterats i bedömningsprogrammet är den by som ligger närmast projektet Kankalo i Bötom, som ligger mindre än en kilometer från projektområdet.

När det gäller elöverföringen ställer sig Bötoms kommun negativt till alternativen ALTA och ALTC, som båda går genom både Kärmesharju grundvattenområde, som är i användning, och Kakkori, som är ett område som är viktigt med tanke på landskapet, turismen och rekreationen. Bötoms kommun har både under beredningen av landskapsplanen och tidigare i kommunens eget beslutfattande förutsatt att Kakkori-området söder om Sivintie – som på vissa kartor också benämns Pääroosenmäentie – ska undantas från vindkraft och byggande i anslutning därtill. Bötoms kommun godkänner inte att en elöverföringsledning byggs genom Kärmesharju grundvattenområde, som är i användning, och Kakkori, som är ett område som är viktigt med tanke på landskapet, turismen och rekreationen. Kommunen föreslår att alternativen ALTA och ALTC utesluts från planeringen.

22.7.2024

Kankalonselkä vindkraftsprojekt är beläget öster om byn Kankalo i Bötom, på mindre än en kilometer från den närmaste bosättningen i byn Kankalo. Bötoms kommunfullmäktige har 27.8.2020 § 6 fastställt säkerhetsavståndet mellan vindkraftverk och fast bosättning till två (2) kilometer. Trots att vindkraftverket är beläget i Kauhajoki stad förutsätter Bötoms kommun att den skyddsgräns som Bötoms kommunfullmäktige fastställt respekteras.

Kauhajoki stads stadsstyrelse konstaterar att ur invånarnas synvinkel är det viktigt att konsekvenserna för levnadsförhållandena, såsom konsekvenserna för landskapet och grundvattnet samt buller- och skuggeffekterna, bedöms omsorgsfullt, så att konsekvenserna kan förebyggas genom planläggningslösningar. MKB-programmet för Kankalonselkä innehåller bedömning av dessa centrala konsekvenser.

Byn Puskankylä ligger inom kraftverkens närinfluensområde 2-5 km från kraftverken. I Kauhajoki syns kraftverken mest i Pöntäne, eftersom delar av byn ligger 2-10 km från kraftverken (landskapet längsmed Pöntäne ådal). För att åskådliggöra landskapskonsekvenserna föreslår Kauhajoki stad föreslår att det i miljökonsekvensbedömningen görs tillräckliga bildmontage bl.a. från regional väg 663 genom åkrarna i Pöntäne samt Aninkuja i Kainasto, så att vindkraftsprojekt i samma riktning som är aktuella i grannkommunerna och det förverkligade vindkraftsprojektet i Mustaisneva beaktas.

Samtliga elöverföringsalternativ är luftledningar som har konsekvenser särskilt i grannkommunerna. I MKB-programmet föreslås inte att det jordkabelalternativ som går i närheten av kommungränsen mellan Östermark och Bötom ska undersökas. Kauhajoki stad föreslår att elöverföring i form av en jordkabel ska undersökas i MKB-processen.

Kauhajoki stad önskar att behovet av miljötillstånd för projektet ska utredas som ett led i MKB-förfarandet.

Kauhajoki stads miljötjänster påpekar att det finns grundvattenområden inom produktionsområdet och i närheten av elöverföringssträckningarna. I den norra delen av projektområdet finns Luovankylä grundvattenområde och i den södra kanten Karhukangas grundvattenområde. På elöverföringssträckningarna finns Iso-Kakkori och Tervaskangas grundvattenområden. Projektet får i princip inte äventyra grundvattnets kvalitet eller inverka negativt på mängden grundvatten. Det är viktigt att de bygg- och drifttids konsekvenserna för grundvattnet bedöms omsorgsfullt. I bedömningen bör beaktas konsekvenserna för både mängden grundvatten och dess kvalitet. Om det finns privata hushållsvattenbrunnar i området, bör projektets eventuella konsekvenser även för dem bedömas.

Miljönämnden konstaterar att det finns ett avsevärt antal bostads- och fritidsfastigheter inom influensområdet för buller samt skuggeffekter från

projektet, varför särskild uppmärksamhet och noggrannhet bör ägnas bedömningen av konsekvenserna av dessa olägenheter.

Byggnadsbeståndet i området är av olika ålder, och ljudisoleringen kan vara ganska varierande. Att riktvärdena för utomhusbuller uppfylls garanterar inte nödvändigtvis att åtgärdsgränserna för inomhusbuller uppfylls t.ex. i byggnader med dålig ljudisolering eller om buller från vindkraftverket innehåller lågfrekvent buller. Man påpekar att överlag är tillräckligt avstånd till bosättning den effektivaste metoden att hantera bullerkonsekvenser.

Konsekvenserna för människor bör bedömas med avseende på livsmiljöns sundhet, säkerhet och trivsel. Det bör särskilt bedömas hur projektets konsekvenser (t.ex. buller, skuggeffekt, förändringen i landskapet och eventuellt minskat rekreativvärde) påverkar den fritids- och fasta bosättning som ligger närmast vindkraftsområdet tillsammans med andra befintliga eller planerade projekt i närheten.

För kraftledningarnas del bör man utreda hälsoeffekterna av coronabuller samt el- och magnetfält. När det gäller luftledningen bör man också bedöma eventuella sammantagna konsekvenser med befintliga kraftledningar.

När projektplaneringen fortsätter bör man utreda vad de som utnyttjar turistmålen och friluftarna anser om områdets attraktionskraft eftersom vindkraftsparker avsevärt förändrar bl.a. ljudlandskapet och vyerna i traditionell skogsterräng. Dessutom önskas bildmontage från Luovankylä, Puskankylä och Puskanperä samt Kitriiku–Kankalo–Kariluoma.

Miljönämnden vill påpeka att i Kankalonselkä finns ett omfattande nätverk av diken, där det strömmande vattnet påverkar vattenbalansen i de närliggande småvattnen och myrarna. Särskilt förändringar i myrarnas fuktighetsförhållanden är kritiska faktorer för det känsliga ekosystemets livskraft. Exempelvis på Mustaisneva förekommer en starkt hotad mossart, vars krympande livsmiljöer hotas av förändringar i grundvattennivån till följd av markbearbetning och byggande eftersom arten i hög grad påverkas av grundvattnet. Placeringen av vindkraftverken bör planeras så att deras inverkan på myrar som är och som föreslås bli skyddade är så liten som möjligt.

Revir för hotklassade stora rovdjur, små däggdjur, groddjur och insekter bör identifieras och inverkan på dem under projektets hela livscykel bör bedömas.

Fågelinventeringen behöver göras med iakttagande av särskild noggrannhet särskilt för rovfågelarternas del. Även inventeringarna av flyttfåglar bör vara långvariga och noggranna, så att resultaten är tillförlitliga och ger en korrekt bild av den rådande situationen. I projektets näromgivning håller det på att byggas en lång kedja av vindkraftverk i

öst-västlig riktning, som miljöskyddsmyndigheten oroar sig för, särskilt när det gäller flyttfåglarna. Vid bedömningen av projektets konsekvenser bör man därför beakta även de planerade projekten Siltaneva och Pahkaneva-Paukkakangas, som saknas på kartan över sammantagna konsekvenser.

Miljönämnden påpekar att bedömning av de sammantagna konsekvenserna inte har angetts som specialkompetensområde för någon expert. Ingen expert har heller specialkompetens inom miljö- och hälsoskydd.

Naturresursinstitutet (Luke) påpekar att för att utreda förekomsten av hönsfåglar i planeringsområdet skulle det vara bra att inventera spelplatserna flera år efter varandra. Då skulle inventeringen av spelplatser ge en bättre bild av områdets betydelse för hönsfåglar än en inventering gjord en enstaka vår.

Luke påpekar att de inventeringar av stora rovdjur som gjorts möjliggör endast en grov uppskattning av arternas förekomst i området. Områdets betydelse som föröknings- och rastplatser för dessa arter kan inte fastställas med hjälp av de gjorda inventeringarna.

Vid miljökonsekvensbedömningen bör särskild uppmärksamhet fästas vid konsekvenserna för vattendrag och olika sätt att minimera belastningen av suspenderade ämnen och andra konsekvenser för ån bör bedömas.

I beskrivningsfasen bör särskild uppmärksamhet fästas särskilt vid de sammantagna konsekvenserna av omgivande vindkraftsprojekt och framtida vindkraftsplaner i större skala. Dessutom är det viktigt att fokusera på bevarandet av ekologiska förbindelser. Luke påpekar också att för en del arter kan det potentiella influensområdet vara mycket vidsträckt på grund av de sammantagna konsekvenserna, eftersom flera vindkraftsprojekt planeras i samma revir och förekomstområden (t.ex. stora rovdjur och öring).

Forststyrelsen anser att MKB-programmet ger en bra allmän bild av projektets miljökonsekvenser.

Den planerade vindkraftsområdet ligger mellan Tarkankeidas myrskyddsområde och det myrområde på Mustaisneva som ingår i förslaget till komplettering av myrskyddsprogrammet. Även på Rajaneva-Kankalonkeidas söder om projektområdet har fågelvärden observerats inom myrutredningsprojektet i Södra Österbotten. På grund av närheten till myrobject av betydelse för fågelbeståndet anser Forststyrelsen att särskilt bedömningen av konsekvenserna för fågelbeståndet bör göras med omsorg.

Forststyrelsen påpekar att vid bedömningen av behovet av Naturbedömning bör även projektets planerade elöverföring beaktas, där

alternativet ALTB tangerar det västra delområdet av Naturaområdet Lutakkoneva.

När det gäller Tarkankeidas myrskyddsområde bör det i MKB-beskrivningen också presenteras en bedömning av projektets konsekvenser för områdets myrfåglar, som hör till skyddsgrunderna för det inrättade myrskyddsområdet.

Forststyrelsen påpekar att elöverföringsalternativet ALTD går i Jokela i Bötom genom fastigheten 218-401-10-70, som förvaltas av Forststyrelsens naturtjänster och reserverats för skydd, eller så placeras kraftledningen åtminstone i fastighetens omedelbara närhet. Objektet har förvärvats till staten som en del av handlingsplanen för mångfalden i skogarna i Södra Finland (METSÖ). Forststyrelsen har inte mer detaljerad information om områdets naturvärden. Om den planerade elöverföringssträckningen går genom fastigheten, bör områdets naturvärden kartläggas och i mån av möjlighet beaktas i bedömningen av det planerade elöverföringsalternativets naturkonsekvenser.

Österbottens förbund konstaterar att projektets förhållande till Österbottens landskapsplan 2040 och den pågående Österbottens landskapsplan 2050 beskrivs tydligt i MKB-programmet. Förutom de planbeteckningar som lyfts fram i MKB-programmet berör även elöverföringssträckningen området för vindkraftverk. I den fortsatta projektplaneringen är det viktigt att beakta hur beredningen av Österbottens landskapsplan 2050 framskrider och eventuella ändringar i planlösningen.

När det gäller energiöverföringen vill Österbottens förbund påpeka att i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 ingår en allmän planeringsbestämmelse och planeringsrekommendation om produktion, överföring och lagring av energi.

Inom vindkraftsprojektets influensområde finns flera andra vindkraftsprojekt i såväl Södra Österbotten som Österbotten. Österbottens förbund anser att vid bedömningen bör särskild uppmärksamhet fästas vid vindkraftsprojektens sammantagna konsekvenser. Även när det gäller elöverföringen bör särskild uppmärksamhet fästas vid de sammantagna konsekvenserna för influensområdet.

Museerna i Seinäjoki konstaterar att det arkeologiska kulturarvet har beaktats i MKB-programmet, och att även konsekvenserna för fornlämningar har beaktats och bedöms som ett led i MKB-processen. I samband med MKB-förfarandet görs en arkeologisk inventering av projektområdet och elöverföringssträckningarna.

En grundinventering av de förhistoriska fornlämningarna i Kauhajoki har gjorts 1991. Enligt inventeringsrapporten finns det fyndplatser från

stenåldern öster om Mustaisneva, som ligger inom projektområdet. De platser för lösa fynd som förtecknats i inventeringen har dock ännu inte förts in i fornlämningsregistret, så uppgifterna om dem måste sammanställas ur inventeringsrapporten från 1991 eller Nationalmuseets huvudförteckning. Den nordligaste delen av planeringsområdet för Kankalonselkä vindkraftsprojekt ligger på utredningsområdet för den arkeologiska inventering som gjordes 2012 för Mustaisneva vindkraftsprojekt.

På grund av höjdläget och topografin finns det inom projektområdet vidsträckt potentiell terräng för strandbundna boplatser från den förkeramiska stenåldern. Utifrån från tidigare kända fasta fornlämningar kan i trakten hittas stenåldersboplatser ända upp på minst 140 meters höjd, vilket bör beaktas i den arkeologiska inventeringen. Under järnåldern och medeltiden torde projektområdet ha varit ett jakt- och fiskeområde, där man rört sig endast under vissa fångstsäsonger, men några fornlämningar i trakten (bl.a. gravplatsen från korstågstimen 846010005, Östermark Lautamäki och gravrös- och skålstensobjektet eventuellt från järnåldern 1000006866, Bötom Lapinneva) tyder på att det förutom fångstplatser kan ha funnits mera permanenta boplatser i trakten. Bland annat tjärbränningsplatser berättar om senare mänsklig verksamhet i området. Museerna anser det viktigt att den arkeologiska inventeringen omfattar hela projektområdet, eftersom användningsformerna och byggplatserna i området kan ändras när planeringen framskrider.

I MKB-programmet har beaktats objekt som är skyddade genom lag, landskapsområden som är värdefulla nationellt, på landskapsnivå och lokalt samt byggda kulturmiljöer av riksintresse, av intresse på landskapsnivå och lokalt intresse (RKY). Avsikten är att granska de skyddade byggnadernas förhållande till landskapet i MKB-beskrivningen. Det har påpekats att vindkraftsområdet ligger nära kulturlandskapet Hyypänjoki ådal (VAMA2021). Det har angetts att området ligger 15-30 kilometer från kraftverken. En del av det värdefulla området ligger dock närmare, så det ligger inte bara inom fjärrinfluensområdet utan också delvis inom projektets närrinfluensområde. Som de närmaste RKY-områdena har beaktats Kyrönkankaantie samt största delen av Östermarks bondgårdar där gårdstunen omges av byggnader cirka 7-15 km från projektområdet.

I MKB-förfarandet har man använt landskapsområden och byggda kulturmiljöobjekt enligt förslagsfasen för landskapsplanen (2050). Av landskapsområdena som är värdefulla på landskapsnivå ligger landskapet längsmed Päntane ådal mindre än en kilometer öster om kraftverken. Inom närrinfluensområdet, på 2-7 kilometers avstånd från kraftverken, ligger Kainasto odlingsslätt och Storå kulturlandskap i Lappfjärd. Inom det yttersta influensområdet, på 7-15 kilometers avstånd, finns också två

landskapsområden. Inom utredningsområdet finns dessutom byggd kulturmiljö och vårdbiotoper av intresse på landskapsnivå. När beredningen av landskapsplanen framskrider måste man försäkra sig om att man har aktuellt material om värdefulla kulturmiljöområden och -objekt även när det gäller detta vindkraftsprojekt.

Det konstateras att projektets elöverföringssträckningar i huvudsak går genom flack skogsterräng med omväxlande åker- och myrområden. Avsikten är att genomföra elöverföringen som kraftledningar för 400 + 110 kV. Ledningsgatornas stolpkonstruktioner framträder framför allt i öppet landskap. I skogsområden bildar kraftledningssträckningarna en öppning som skär genom landskapet eller så breddar de det trädlösa området på ställen där det redan finns en kraftledning.

I konsekvensbedömningen som gäller landskapet och kulturmiljön utreds kraftverkens inverkan på när- och fjärrlandskapet på cirka 30 kilometers avstånd. För elöverföringens del är granskningsområdet för kraftledningarnas konsekvenser cirka två kilometer, men i öppet landskap hela det område där man bedömer att kraftledningen kommer att synas. Särskilt när det gäller elöverföringen bör man utreda projektets konsekvenser även för byggd kulturmiljö av lokalt intresse.

För att verifiera landskapskonsekvenserna utarbetas inom projektet en synlighetsområdesanalys och resultaten av den presenteras på kartor över synlighetsområdet. De objekt som modelleras på visionsbilder väljs utifrån synlighetsområdesanalysen och landskapsanalysen. Inom projektet kommer man också att bedöma synligheten av vindkraftverkens flyghinderljus i landskapet. I MKB-förfarandet är avsikten att utreda de sammantagna konsekvenserna av vindkraftverksprojekt samt elöverföringsprojekt kring projektområdet. Konsekvensbedömningen presenteras som en expertbedömning av en landskapsarkitekt. Utsikterna undersöks från objekt som är värdefulla med tanke på landskapet eller där människor bor eller vistas mycket. Förutom objekt som är värdefulla med tanke på landskapet bör även utsikterna från värdefulla områden och objekt i den byggda kulturmiljön beaktas.

Strävan är att hitta metoder att lindra konsekvenserna när planerna för Kankalonselkä vindkraftsprojekt preciseras och konsekvensbedömningsarbetet går vidare. En osäkerhetsfaktor som identifieras hos projektet är kraftverkens totala höjd på 350 meter. Sådär höga kraftverk har ännu inte byggts i Finland, så avsikten är att utreda och bedöma de osäkerhetsfaktorer som hänför sig till höjden i MKB-beskrivningen.

Suomen Erillisverkot Oy konstaterar att projektet inte har några konsekvenser för bolagets affärsverksamhet.

Östermarks kommun påpekar att en del av de planerade kraftverken är placerade på Luovankylä grundvattenområde, samt nära bosättningen i Luovankylä och den källa på Kauhajoki-sidan från vilken hushållen i Luovankylä får sitt vatten. Vattenbildningen för källan och dess grundvattenområde samt flödesriktningarna bör undersökas omsorgsfullt i samband med MKB-förfarandet och Luovankyläs vattenförsörjning får inte äventyras.

Man påpekar också att kraftverkens totala höjd föreslås bli 350 meter, så de syns i ett betydligt vidsträckt område än de nuvarande vindkraftverken. Man kräver att vindkraftverken ska placeras minst två kilometer från bosättningen på Östermark-sidan, såsom Östermarks kommun har krävt i fråga om de senaste projekten på kommunens område.

Östermarks kommun påpekar att elöverföringsalternativen ALTA och ALTB är problematiska för kommunen när de når Kärppiö i Östermark, framför allt på grund av den täta befolkningen och kreatursgården vid stamväg 67. Dessutom skulle ALTA krympa antalet vindkraftverk i Lautamäkiprojektet (i MKB- och PDB-fasen), och ALTB går genom ett viktigt grundvattenområde som är i användning, vilket Östermarks kommun inte godkänner. Kommunen föreslår att man i MKB-förfarandet undersöker ett alternativ där elen överförs med jordkabel bredvid den nuvarande kraftledningen längs gränsen mellan Östermark och Bötom och därefter som en gemensam kraftledning med Fortums Lautamäkiprojekt.

Traficom påpekar att vindkraftsutbyggnaden påverkar radiosystemen. Elektroniska kommunikationstjänster är beroende av radiosystem, och även små ändringar i vindkraftverkens placering kan ha avgörande betydelse för radiosystemens funktionsduglighet i området. Olika parter borde därför samarbeta redan i planeringsfasen.

Säkerhets- och kemikalieverket Tukes konstaterar att i området finns inga kemikalieobjekt som står under verkets tillsyn. Tukes har inget att yttra i ärendet med avseende på kemikaliesäkerhetslagstiftningen.

Trafikledsverket påminner i sitt utlåtande om myndigheternas närmare anvisningar om placeringen av vindkraftverk och kraftledningar, planeringen av specialtransportrutter samt annat byggande.

NTM-centralens expertkommentarer har beaktats i kontaktmyndighetens utlåtande.

Sammandrag av åsikterna

Cinia Oy ber att olägenheterna för Cinias telekommunikationer beaktas. Om vindkraftverksprojektet genomförs går det inte att bygga radiolänksystem inom influensområdet i fortsättningen.

Digita Oy konstaterar att vindparker kan orsaka betydande olägenhet för antenn-tv-mottagningen framför allt i bostads- och fritidshus som ligger bakom parken i förhållande till radio- och tv-sändningsstationen. Mottagningsproblem kan uppstå redan med ett vindkraftverk. I värsta fall kan vindkraftverket hindra tv-signalen helt och hållet.

Antenn-tv-sändningar används också som kanal för att förmedla myndigheternas varningsmeddelanden. Om vindkraften stör antenn-tv-mottagningen påverkar det också tillgången till varningsmeddelanden och därigenom den allmänna säkerheten. Därför borde konsekvenserna för antenn-tv-mottagningen beaktas även vid bedömningen av konsekvenserna för säkerheten.

Elisa Abp ber att olägenheterna för Elisass telekommunikationer beaktas.

Kauhajoen moottorikelkkailijat ry konstaterar att en stomled i det nuvarande nätverket av snöskoterleder går till betydande del genom projektområdet (20 km). Om leden inte kan användas tryggt i fortsättningen på grund av möllornas placering eller is som lossnar från vingarna, är det nästan omöjligt att hitta en ersättande led. Dessutom har snöskoteråkarna i Kauhajoki en kåta invid leden som används aktivt även för annan rekreation.

Telia Oyj påpekar att för elöverföringsledningarna bör vindkraftsprojektet göra en separat utredning om riskspänning i fråga om Telias närliggande kablar. Telia har inget att anmärka på placeringen av kraftverken, men konstaterar att i fortsättningen går det inte att bygga radiolänksystem inom projektets influensområde.

Finlands Naturskyddsförbund Österbottens distrikt rf anser att ett säkerhetsavstånd på 2 km till bosättning är inte tillräckligt. Säkerhetsavståndet till bostads- och fritidsfastigheter bör vara minst fem kilometer. Det bör också finnas tillräckliga skyddszoner även i förhållande till naturskydds-, myrskydds- och Naturaområden samt grönförbindelsekorridorer och grundvattenområden.

Österbottens distrikt föreslår flera preciseringar av den planerade konsekvensbedömningen särskilt för naturinventeringarnas del. Dessutom påminner man om riskerna för spridning av invasiva arter under byggtiden. I åsikten föreslås också preciseringar framför allt i bedömningen av projektets bullerkonsekvenser och konsekvenser för vattendrag.

Österbottens distrikt konstaterar att det bör göras en livscykelkalkyl för projektet, där man utreder klimatkonsekvenserna under tillverkningen av komponenter och under byggtiden.

Österbottens distrikt anser att projektet inte bör genomföras och tar därför inte ställning till elöverföringsalternativen.

Privatpersoner lämnade 5 åsikter med sammanlagt 20 underskrifter om bedömningsprogrammet.

Utöver åsikterna lämnades en adress där man motsätter sig projektet och kräver att avståndet mellan vindkraftverken och bostads- och fritidshus åtminstone fördubblas. Vid den tidpunkt då adressen lämnades in hade den undertecknats av 190 personer på nätet och av 95 personer på papper. 29 av dem som undertecknat adressen hade lämnat kommentarer.

I det följande presenteras ett sammandrag av det viktigaste innehållet i både de separata åsikterna och adressens kommentarer.

Särskilt när det gäller landskapet tar man upp de sammantagna konsekvenserna med redan utbyggda samt andra planerade vindkraftverksområden. Det konstateras också att på grund av den höga höjden på de vindkraftverk som planeras i Kankalonselkäprojektet sträcker sig deras konsekvenser för landskapet över ett stort område.

När det gäller bullret konstateras att redan de nuvarande kraftverken orsakar orimliga bullerkonsekvenser och man kräver en opartisk bullermätning. Man tar också upp hälsoeffekterna av vindkraftverkens infraljud och konstaterar att det ökade antalet kraftverk och deras växande storlek ökar konsekvensernas betydelse.

Det påpekas att tv- och radiosignalerna i området har försvagats märkbart till följd av den vindkraft som redan byggts ut. Projektet gör att förbindelserna i området försämras ytterligare.

Man tar upp projektets konsekvenser för näringarna. Det konstateras att det växande vägnätet i området fragmenterar ekonomiskogarna och ökar risken för vindskador. Elledningarna fragmenterar åkrarna. Dessutom har projektet konsekvenser för jakt, bärplockning och annan rekreation i området samt för områdets attraktionskraft som turistmål.

Det påpekas att projektområde delvis ligger på ett grundvattenområde, och man uttrycker oro för riskerna för grundvattenområdet vid en eventuell olycka.

Bland naturkonsekvenserna lyfter man fram särskilt projektets konsekvenser för fågelbeståndet, och man nämner särskilt Mustaisneva som en viktig rastplats för flyttfåglar. Man uttrycker också oro för konsekvenserna för naturen och faunan av mikroplaster som lossnar från vindkraftverkets vingar.

I åsikterna påpekas också att informationen om projektet har upplevts som bristfällig. Man upplever också att vindkraftverkens konsekvenser har underskattats tendentiöst. Trots att mer vindkraft i allmänhet ses som något positivt, borde vindkraftverken placeras längre från bosättningen.

I åsikterna tas i stor utsträckning ställning till projektets olika konsekvenser och kontaktmyndigheten uppmanas att beakta dem i den fortsatta projektplaneringen.

6 Kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet

Kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet är i första hand riktad till projektaktören och avsedd att styra den egentliga miljökonsekvensbedömningen och utarbetandet av bedömningsbeskrivningen. I bedömningsprogrammet presenteras en plan för vad avsikten är att bedöma och experters preliminära bedömning av projektets sannolikt betydande konsekvenser. Den egentliga bedömningen görs utifrån bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens preciseringar i detta utlåtande.

Programmet för miljökonsekvensbedömning uppfyller de krav på innehållet som nämns i 3 § i MKB-förordningen och bedömningsprogrammet har behandlats på det sätt som MKB-lagstiftningen kräver.

Utöver det som anförts i bedömningsprogrammet bör vid utarbetandet av bedömningsbeskrivningen och de utredningar som hänför sig till den beaktas följande saker som kontaktmyndigheten för fram (punkterna **KM**).

Projektbeskrivning och projektalternativ

I bedömningsprogrammet beskrivs projektets syfte och den planerade tidtabellen samt ges en teknisk beskrivning. I den tekniska beskrivningen presenteras vindkraftverkens, fundamentens, de nya vägarnas och elöverföringens konstruktioner i text och på visionsbilder.

KM: Projektbeskrivningen är tillräckligt noggrann.

Planer och tillstånd som projektet förutsätter

I bedömningsprogrammet redogörs för de planer, tillstånd och därmed jämförbara beslut som projektet förutsätter och som eventuellt behövs.

KM: De tillstånd som behövs och eventuellt behövs i projektets olika faser samt de ansvariga aktörerna har i huvudsak identifierats bra. Det kan påpekas att elöverföringssträckningen ALTB kan behöva tillstånd enligt vattenlagen på grund av eventuella konsekvenser för grundvattnet. När det gäller behövliga tillstånd bör de mer detaljerade preciseringar i anslutning till temat som olika myndigheter fört fram i sina utlåtanden beaktas.

Kraftverken bör i princip planeras så att deras verksamhet inte orsakar sådant oskäligt besvär enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden att gränsen för behov av miljötillstånd överskrids.

Miljöns nuvarande tillstånd, miljökonsekvenser som ska bedömas samt metoder

Enligt bedömningsprogrammet är de viktigaste byggda konsekvenserna av vindkraftverksområdet naturkonsekvenserna till följd av att växtligheten röjs, trafikkonsekvenserna av transporter i anslutning till byggandet samt ljuden från arbetsplatsmaskinerna. De viktigaste driftida konsekvenserna är konsekvenserna för landskapet och fågelbeståndet. Avvecklingen har mindre konsekvenser, och de hänför sig till arbetsplatsmaskinernas verksamhet och trafikkonsekvenser.

De viktigaste konsekvenserna av elöverföringen riktar sig till naturvärdena, näringarna, trivseln i livsmiljön, landskapet samt markanvändningen.

I bedömningsprogrammet presenteras hur granskningen avgränsats enligt konsekvenstyp för miljökonsekvensbedömningen. Den minsta avgränsningen är projektområdets omedelbara närhet och den största flera kilometer och gäller konsekvenserna för faunan och landskapet.

För fastställandet av konsekvensernas betydelse utnyttjas de metoder som utvecklats inom IMPERIA-projektet, där betydelsen fastställs utifrån konsekvensobjektets känslighet och förändringens storlek.

KM: MKB-lagstiftningen styr bedömningen så att fokus läggs på sannolikt betydande konsekvenser. Utöver de eventuellt betydande konsekvenserna ska alla konsekvenser bedömas tillräckligt så att deras betydelse kan motiveras. Konsekvensbedömningens principer, bedömningsarbetets gång och avgränsningarna av granskningsområdena beskrivs konsekvent i bedömningsprogrammet. Uppmärksamhet bör ägnas åt bedömningen av elöverföringens konsekvenser, så att även den bedömningen omfattar samtliga konsekvenstyper.

Om det är nödvändigt att föreslå lindrande åtgärder i fråga om någon konsekvenstyp, bör betydelsen bedömas utan och med åtgärder. De lindrande åtgärderna bör vara konkreta och genomförbara. Om lindrande åtgärder anses vara en förutsättning för att genomföra projektet, bör detta nämnas i bedömningsbeskrivningen.

Av källuppgifterna och konsekvensbedömningen bör det framgå klart huruvida avståndszonen handlar om avståndet till kraftverket eller projektområdets gräns, eftersom flera kommuner har fattat ett principbeslut om ett avstånd på minst 2 km mellan kraftverk och bosättning. Sålunda bör en avståndszon som granskas vara 2 km från kraftverken.

Eftersom projektets influensområde är geografiskt vidsträckt, bör man i bedömningsbeskrivningen fästa uppmärksamhet vid att kartorna är tillräckligt stora och noggranna. Det bör anges hur kraftledningarna placeras i nya och befintliga terrängkorridorer.

Kontaktmyndigheten anser att planen för bedömningsmetoderna och bedömningen av konsekvensernas betydelse är tillräcklig och ett användbart sätt att genomföra bedömningsarbetet i beskrivningsfasen.

Buller- och ljudlandskap, ljusförhållanden

Buller från byggandet av vindkraftverken bedöms i form av en expertbedömning. Bullret från underhåll och service granskas inte, eftersom underhållsåtgärder vidtas sällan och det arbetsmoment som huvudsakligen orsakar buller är fordonstrafiken till vindkraftverken. Vindkraftverkens bullerkonsekvenser bedöms i enlighet med etablerad praxis vid vindkraftverksprojekt genom modellering och jämförelse av resultaten med riktvärdena för buller.

Skuggeffekterna modelleras och resultaten jämförs med de riktvärden som tillämpas i de nordiska länderna.

KM: De presenterade bedömningsmetoderna är tillräckligt för bullrets och ljusförhållandenas del. Metoderna för bedömning av bullerkonsekvenserna beskrivs tydligt och de anvisningar som hänför sig till planeringen av bedömningsarbetet har identifierats på behörigt sätt.

Grunderna för det garantivärde för bullerutsläpp som använts i kalkylerna bör beskrivas tillräckligt detaljerat i bedömningsbeskrivningen och det bör anges tydligt vilka faktorer som har beaktats som osäkerhetsfaktorer samt deras inverkan i dB. I bedömningen bör dessutom särskild uppmärksamhet ägnas nivåerna av lågfrekvent buller (20-200 Hz) och hur man kommit fram till dem.

Enligt MKB-programmet finns det två fritidshus i projektområdet, beträffande vilken en ändring av användningsändamålet utreds. Om byggnadernas användningsändamål inte ändras, bör kraftverken placeras så långt bort att riktvärdena för utomhusbuller från vindkraftverk enligt statsrådets förordning inte överskrids.

När det gäller sammantaget buller bör särskild uppmärksamhet fästas vid de sammantagna bullernivåerna i fråga om lågfrekvent buller.

Landskap och kulturmiljö

I bedömningsprogrammet beskrivs allmänna drag hos samt värdefulla områden i landskapet och kulturmiljön inom projektets influensområde.

Utöver objekten i fornlämningsregistret görs en arkeologisk inventering av projektområdet och elöverföringssträckningarna.

Projektets konsekvenser för landskaps- och kulturmiljön bedöms med hjälp av en synlighetsområdesanalys. Dessutom görs visionsbilder med hjälp av fotografier av området. Konsekvensbedömningen görs i form av en

expertbedömning. Som metoder att bedöma konsekvenserna för landskapet och kulturmiljön används synlighetsanalysen och visionsbilderna.

KM: De metoder som används utgör etablerad praxis vid bedömningen av vindkraftsprojekts landskapskonsekvenser. Avståndszonerna är tillräckliga för såväl vindkraftverkens som elöverföringens del.

Synlighetsområdesanalysen och högklassiga visionsbilder från tillräckligt många riktningar och avstånd ger en bra allmän bild av projektets konsekvenser för landskapet. Det hade varit bra att i MKB-programmet presentera en plan för eller bedömning av antalet visionsbilder som kommer att göras samt preliminära förslag till områden från vilka man har för avsikt att göra visionsbilder. Det vore bra att göra visionsbilder även för kraftledningsprojektets del.

De alternativa kraftledningssträckningarnas förhållande till värdefulla objekt presenteras på bild 14-1. Dessa uppgifter bör beskrivas även i texten.

Beträffande projektets sammantagna konsekvenser bör man särskilt beakta konsekvenserna för sådana bosättningskoncentrationer som eventuellt berörs av konsekvenserna av flera olika vindkraftsprojekt i olika väderstreck.

En uppdatering av handboken om bedömning av vindkraftsutbyggnadens konsekvenser för landskapet pågår vid miljöministeriet. Anvisningen är en rekommendation om god praxis. Om den uppdaterade handboken publiceras under bedömningsförfarandet, vore det bra att beakta den i bedömningen.

Markanvändning och bebyggelsestruktur

I bedömningen granskas projektets överensstämmelse med planer och förhållande till den nuvarande markanvändningen. Som källuppgifter används information om planläggningen i området och nuvarande markanvändningssätt och bosättning samt Lantmäteriverkets och miljöförvaltningens geodatamaterial.

KM: Projektet är beläget på gränsen mellan tre kommuner och en del av vindkraftverken är placerade nära kommungränsen. Den planerade vindkraftutbyggnaden begränsar den framtida markanvändningen, bl.a. till följd av bullret. Inom projektet bör man bedöma konsekvenserna för markanvändningen och boendet i kommunerna.

I projektområdet finns flera jord- och skogsbruksbyggnader. I MKB-programmet bör det redovisas närmare för dessa byggnaders användningsändamål och bedömas hur projektet påverkar användningen av byggnaderna.

I förslaget till Södra Österbottens landskapsplan 2050 har i området anvisats Kankalonselkä område för vindkraftverk, i projektområdets norra del ett område som är viktigt med tanke på naturens mångfald och i dess sydvästra del ett behov av grönförbindelse. I förslaget till landskapsplan ges en planeringsbestämmelse för området enligt vilken vindkraftens konsekvenser för det revir för en stor rovfågel som konstaterats i området bör beaktas i den mer detaljerade planeringen. Antalet kraftverk och deras läge bör planeras så att inga betydande sammantagna konsekvenser tillsammans med andra planerade vindkraftsprojekt uppstår för reviret. De projekialternativ som presenteras i programmet är mer vidsträckta än det område för vindkraftverk som anvisas i förslaget till landskapsplan.

En vindkraftsdelgeneralplan är också aktuell för området. Det angivna produktionsområdet är mer vidsträckt än det område som anges i delgeneralplanen, och i projekialternativet ALT1 är en del av kraftverken placerade utanför det.

I programmet nämns Istoneva torvutvinningsområde. Det är dock inte fråga om ett torvutvinningsområde, utan om ett kärr som röjts för jordbruk. En liten del av området har tidigare använts för torvutvinning.

Konsekvenser för människors levnadsförhållanden, trivsel och hälsa

Till de mest betydande konsekvenserna för människor hör ljudet när kraftverken är i gång samt skugg- och blänkeffekter liksom förändringar i rekreationen och landskapet i området.

Som stöd för bedömningen utnyttjas responsen från mötena för allmänheten och uppföljningsgruppen, utlåtandena och åsikterna under MKB-förfarandet, resultaten av den invånarenkät som genomförs i samband med bedömningen samt annan respons. Som bakgrundsmaterial för bedömningsarbetet används de utredningar och undersökningar som gjorts om vindkraftsprojekt och deras konsekvenser samt utredningsresultat från andra vindkraftsprojekt.

Konsekvenserna bedöms ur såväl fast bosattas som fritidsboendes synvinkel.

KM: Bedömningen av vindkraftsprojektets konsekvenser presenteras tillräckligt. Vid bedömningen av konsekvenserna för människor är det bra att beakta att flera vindkrafts- och elöverföringsprojekt har genomförts och planeras i området.

Den planerade invånarenkäten kommer att vara en viktig informationskälla när det gäller invånarnas åsikter samt hur projektområdet används för närvarande och hur användningen av området skulle ändra till följd av vindkraftsproduktionen. Enligt bedömningsprogrammet skickas enkätblanketterna till fastighetsägarna inom en radie på 5 kilometer från

produktionsområdet. När resultaten av enkäten tolkas bör man beakta att med den föreslagna avgränsningen når man inte invånarna inom elöverföringsalternativens influensområde.

Trafik

I bedömningsprogrammet beskrivs de specialtransportrutter som behövs för projektet samt landsvägs- och järnvägsnätet. I bedömningen granskas trafikökningen på landsvägarna under byggtiden. När det gäller den byggta trafik granskas tillräckligheten hos det befintliga enskilda vägnätet samt broarnas skick.

När det gäller järnvägstrafiken bedöms projektområdets och transportruttens läge i förhållande till järnvägsnätet. Beträffande konsekvenserna för luftfartssäkerheten granskas vindkraftverkens läge i förhållande till flygfält och officiella flygplatser som används av amatörflygare.

För elöverföringens del granskas vindkraftverkens konsekvenser i förhållande till väg- och järnvägsnätet. Elöverföringen bedöms inte ha några konsekvenser för flygtrafiken.

KM: Beskrivningen av konsekvensbedömningen och nuläget när det gäller trafikkonsekvenserna är i huvudsak tillräcklig. Transportrutterna och elöverföringssträckningarna samt det befintliga vägnätet och trafikmängderna anges på en karta. I bedömningsprogrammet har beaktats anvisningar, föreskrifter och utredningar som är viktiga med avseende på såväl vindkraftverken som elöverföringen. Vid bedömningen av vindkraftsprojektets konsekvenser för trafiken vore det dessutom bra att utnyttja utredningen om vindkraftsbyggande ur väghållarens synvinkel (Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta, NTM-centralens rapporter 10/2023).

Det är skäl för projektaktören att beakta att om man blir tvungen att förbättra landsvägsnätet eller anslutningar för att vindkraftstransporterna ska nå fram, bör projektaktören i god tid kontakta ansvarsområdet för trafik och infrastruktur vid NTM-centralen i Södra Österbotten.

Projektaktören bör beakta att vägnätets skick måste ombesörjas även efter att byggnadsarbetena på vindkraftverken slutförts, så att de tillfälliga åtgärder som vidtagits på vägnätet korrigeras och skador på vägarna som transporterna eventuellt orsakas repareras utan dröjsmål. Detta är särskilt viktigt för att trygga trafiksäkerheten i vägnätet.

Jordmån och berggrund, grundvatten

För att utreda mark- och berggrundsförhållandena samt konsekvenserna för grundvatten används enligt bedömningsprogrammet Lantmäteriverkets,

miljöförvaltningens och Geologiska forskningscentralens (GTK) kart- och geodatamaterial samt gränssnitt. Dessutom utnyttjas grundvattenutredningar som gjorts i området samt observationer från projektets fältinventeringar. Konsekvenserna för jordmånen bedöms på byggplatserna och konsekvenserna för grundvatten på områdena där infrastruktur planeras, särskilt i närheten av grundvattenområden och källor. Dessutom görs en grov bedömning av omfattningen av de schaktningsarbeten som projektet förutsätter.

KM: MKB-programmet innehåller korrekta och tillräckligt omfattande uppgifter om grundvattenområden och geologiska skyddsobjekt i närheten av projektområdet med undantag av Jätinmäki grundvattenområde (kod 1015115), som saknas på bild 18-1.

De föreslagna bedömningsmetoderna är tillräckligt med beaktande av projektområdets art. Vid bedömningen bör även beaktas livsmiljöer vid källor enligt 10 § i skogslagen och skyddet för de naturliga förhållandena i källor enligt 2 kap. 11 § i vattenlagen. Dessutom bör hushållsvattenbrunnar inom projektområdet och på 100 meters avstånd från elöverföringssträckningarna utredas.

Inom projektområdet finns tre grundvattenområden: Luovankylä, Karhukangas östra och Karhukangas västra. Enligt MKB-programmet planeras dock inga vindkraftverk på grundvattenområdena och från grundvattenområdenas gräns till vindkraftverken lämnas ett avstånd som motsvarar åtminstone vindkraftverkens totala höjd. I MKB-programmet sägs inte hur långt det är mellan de närmaste kraftverken och grundvattenområdenas gränser. Om kraftverken placeras enligt bilderna 3-1 och 3-2 i ALT1 skulle kraftverken 30 och 33 vara cirka 320 m från gränsen för Luovankylä grundvattenområde och i ALT2 skulle kraftverken 1 och 2 vara cirka 340 m från gränsen för grundvattenområdet Karhukangas västra. Om kraftverkens totala höjd är 350 m, ligger ovan nämnda kraftverk för nära grundvattenområdenas gränser. Dessa kraftverks avstånd från grundvattenområdets gräns bör justeras så att det är tillräckligt och åtminstone motsvarar kraftverkets totala höjd.

Elöverföringssträckningarna ALTA och ALTC går genom Kärmesharju grundvattenområde på cirka 540 m och elöverföringssträckningen ALTB genom Tervaskangas grundvattenområde på cirka 1140 m. På Tervaskangas skulle elöverföringssträckningen ALTB gå över vattentäktens brunnsområde. Brunnarna är enligt NTM-centralens uppgifter källbrunnar. Källbrunnar är ytterst beroende av grundvattnets rörelse i närområdet, så kraftledningsstolpar bör inte placeras i grundvattnets strömningsriktning ovanför vattentäkten. Om kraftledningsstolpar placeras i slutningen ovanför vattentäktens brunnsområde kan det också leda till skadlig grundvattenavrinning eller förändringar i grundvattnets kvalitet, vilket kan påverka grundvattnets

kvalitet eller mängd i vattentäkten. Det är möjligt att kraftledningssträckningen ALTB skulle behöva tillstånd enligt vattenlagen på denna grund.

Med tanke på grundvattenskyddet är elöverföringssträckningen ALTB av ovannämnda orsaker (den går över vattentäktens brunnssområde) mycket dålig. Den inverkan som elöverföringssträckningarna ALTA och ALTC har på Kärmesharju grundvattenområde kan minskas genom kraftledningsstolparnas placering. Kraftledningssträckningen ALTD är det bästa alternativet med tanke på grundvattenskyddet, eftersom det inte finns några grundvattenområden på den sträckningen. På elöverföringssträckningarna bör man förbereda sig på förekomsten av artesiskt grundvatten särskilt i Bötoms ådal och i den dal norrifrån, från Kettuloukko och Järvikylä, som mynnar ut i den.

När vindkraftverkens fundament anläggs och vägnätet i området byggs eller förbättras blir man tvungen att utöka den lokala mark- och bergtäkten avsevärt. Behövliga täktmängder av jord- och bergmaterial och täktens miljökonsekvenser vid olika kraftverksplaceringar bör bedömas och jämföras åtminstone på allmän nivå i beskrivningen. Det rekommenderas att man i bedömningen också granskar i vilken mån återvinningsmaterial kan utnyttjas i jordbyggandet i stället för jord- och stenmaterial som tas i naturen för projektet.

Ytvatten och fiskbestånd

I bedömningsprogrammet beskrivs produktionsområdets ytvatten och avrinningsområden samt nuläget för fiskbeståndet. Konsekvenserna för ytvatten bedöms utifrån befintligt material. Konsekvenserna för ytvatten är koncentrerade till byggfasen. Schaktningsarbeten kan leda till att diken tidvis täpps till, att dikesvattnet tillfälligt grumlas och till ändringar i syrehaltererna i recipienterna.

KM: Projektområdets ytvatten jämte kantvegetation utgör en olika mycket bevarad ekologisk grönförbindelse som ändå är viktig. För bedömningsarbetet är det viktigt att identifiera eventuella värdefulla objekt för naturmiljön som tangeras av t.ex. serviceväg- eller elöverföringsnätet.

I bedömningsprogrammet har man identifierat att det i vattendragen nedströms projektet förekommer arter som är känsliga för belastning av suspenderade ämnen samt eutrofiering, såsom havsöring och flodpärlmussla. Enligt Naturresursinstitutets utlåtande är Bötom å-Metsäjoki för närvarande den viktigaste bifåran till Isojoki för öringen. Förutom dessa arter är det också viktigt att beakta andra arter med kopplingar till värdefulla vattenmiljöobjekt, såsom utter och bäver, som en del av konsekvensbedömningen.

När det gäller konsekvenserna för ytvatten bör de sammantagna konsekvenserna med andra projekt på Bötom ås och Metsäjokis avrinningsområden beaktas.

Utifrån bedömningsresultaten bör det presenteras tillräckliga lindrande åtgärder för att förebygga skadliga konsekvenser för ytvatten och bedömas hur de fungerar. Man bör undvika att bygga vägar över bäckar och andra fåror, eller om sådana byggs bör de förverkligas så att de inte hindrar vattenlevande organismer från att ta sig fram. Särskild uppmärksamhet bör också fästas vid att undvika belastning av suspenderade ämnen.

I bedömningsprogrammet har man för ytvattens del identifierat eventuella projektåtgärder som förutsätter tillstånd enligt vattenlagen. Skyddade vattennaturtyper enligt 2 kap. 11 § i vattenlagen bör kartläggas omsorgsfullt så att de inte äventyras till följd av projektet t.ex. i samband med byggande av servicevägar eller elöverföring. Förutom förekomsten av ytvatten i naturligt tillstånd är det bra att vid fältinventeringarna beakta eventuella områden som lämpar sig för lekande öring.

Naturaområden och andra naturskyddsområden

De östligaste delområdena av Natura 2000-området Lutakkoneva (SACFI0800014) ligger nordväst om produktionsområdet, cirka 200 meter från produktionsområdets gräns. Naturaområdets östra delområden hör också till Tarkankeidas myrskyddsområde (SSA100058). Lutakkonevas västra delområde ligger cirka 2,5 kilometer nordväst om produktionsområdet.

Sydost om produktionsområdet, cirka tre kilometer från dess gräns finns Naturaområdet Iso Kaivonneva (SACFI0800033). De ovannämnda Natura 2000-områdena har också anvisats som skyddsområden i Södra Österbottens landskapsplan.

De närmaste privata skyddsområdena finns mer än fem kilometer från produktionsområdets gräns. På produktionsområdet finns Mustaisneva, som avgränsats som ett objekt för kompletteringen av myrskyddsprogrammet.

Invid eller i omedelbar närhet av elöverföringsalternativet ALTA finns inga skyddsområden eller skyddsprogramobjekt. Som närmast på cirka 800 meters avstånd i de norra delarna av alternativen ALTA och ALTB finns Jokela (YSA245368) skyddsområde på den södra stranden av Tjock å i Rehunloukko. I samma område, cirka 1,5 kilometer från alternativen ALTA och ALTB, finns det privata skyddsområdet Perälän kukkaro (YSA100465). Elöverföringsalternativet ALTB går i närheten av produktionsområdet som närmast cirka 150 meter från det västra delområdet av Natura 2000-området Lutakkoneva (SACFI0800014).

De östligaste delområdena av Lutakkoneva ligger mer än två kilometer från alternativet ALTB. Alternativet ALTC ligger cirka 300 meter från Naturaområdet Bötombergen (SACFI0800077). Detta Naturaområde ligger på två privata skyddsområden, Norrberget 1 och 2 (YSA201040 och YSA201041). Skyddsområdet Rödberget (YSA244404) finns cirka 350 meter från alternativet ALTC. Invid alternativet ALTD finns inga skyddsområden eller skyddsprogramobjekt. Detta alternativ ligger som närmast cirka 150 meter från Naturaområdet Lappfjärds ådal (SACFI0800111), som i närheten av elöverföringssträckningen omfattar Heikkilänjoki.

Avståndet från projektområdet till skyddsområden (SPA-områden) som hör till nätverket Natura på grund av fågeldirektivet är mer än 15 kilometer, och projektet bedöms inte ha ens indirekta konsekvenser för de Naturaområden vars skydd grundar sig på fågelbeståndet.

Byggandet av nya kraftledningar i skogsområden har liknande konsekvenser som kalhyggen, och fragmenterar skogsområden och utökar kantzonen. Potentiella konsekvenser för skyddsområden av byggandet av kraftledningar bedöms i MKB-beskrivningen.

KM: Behovet av Naturabedömning utreds i fråga om Naturaområdet Lutakkoneva (SAC). Kontaktmyndigheten framför att Naturaområden innehåller även andra naturvärden än deras skyddsgrunder. Exempelvis i SAC-områden kan förutom de naturtyper som ligger till grund för skyddet även andra beaktansvärda natur- och artvärden, såsom fågelbeståndet, framhävas. Dessa bör beaktas i MKB-beskrivningen.

Beskrivningen, de inventeringar som utgör bakgrundsmaterial till den, utredningen av behovet av Naturabedömning och en eventuell Naturabedömning ska i princip göras i enlighet med anvisningarna i Finlands miljöcentrals och miljöministeriets handbok om naturinventeringar och naturkonsekvensbedömning (Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi).

Naturkonsekvenser

Konsekvenserna för växtlighet och naturtyper består i att växttäcket försvinner på platserna för vindkraftverkens fundament och servicevägarna. Fler öppna områden fragmenterar skogsområdena och ökar kanteffekten. Elöverföringen orsakar bestående konsekvenser för i första hand nya stolpplatser och ledningsgatans kantzon.

Växtligheten och naturtyperna på produktionsområdet och de preliminära elöverföringssträckningarna inventeras i juni-augusti 2024. Utredningsområdet omfattar produktionsområdet och en 200 meter bred buffertzona på elöverföringssträckningarnas båda sidor i nya terrängkorridorer och en 100 meter bred zon parallellt med en befintlig

kraftledning. Fältarbetena riktas till objekt som är väsentliga med tanke på naturmiljön i utredningsområdet och som valts utifrån källmaterialet.

Som källmaterial för naturinventeringarna används bl.a. Finlands Artdatacenters artdata (tjänsten laji.fi), Lantmäteriverkets grundkarta- och flygfotomaterial, miljöförvaltningens geodatamaterial (bl.a. Zonation-material, skyddsområdets, skyddsprogramobjektets, Natura 2000-områdets läge), GTK:s geodatamaterial, material från riksskogstaxeringen samt Foststyrelsens och Skogscentralens figurdata. Vid granskningen av konsekvenser koncentrerar man sig särskilt på objekt som är värdefulla med tanke på den biologiska mångfalden och på skyddsvärda arter.

Vindkraftsproduktion kan ha både direkta och indirekta konsekvenser för fågelbeståndet. Direkta konsekvenser är sådana som följer av kollision dödlighet. Indirekta konsekvenser syns i artsammansättningen och individantalet på längre sikt. Indirekta konsekvenser är störningar, hindrande effekter och förändringar i livsmiljön. Under driften kan kraftledningar orsaka hindrande effekter för fågelbeståndet medan byggfasen orsakar indirekta störningar.

I produktionsområdet genomförs uggleinventeringar, inventeringar av skogshönsfåglars spelplatser och av häckande fåglar, en inventering av dalripa samt en inventering av dagrovfåglars revir 2024. Inventeringar av häckande fåglar i områden som identifierats som värdefulla med tanke på fågelbeståndet görs på både kraftverksområdet och elöverföringssträckningarna. Fåglarnas flyttning följs våren 2024 och hösten 2024. I konsekvensbedömningen koncentrerar man sig på skyddsmässigt värdefulla arter och arter som man vet att är känsliga för vindkraftens konsekvenser, särskilt stora rovfåglar och flyttfåglar.

När det gäller stora rovdjur ligger området inom utbredningsområdet för björn, varg, järv och lo. Projektområdet finns inom ett vargrevir.

I produktionsområdet har det enligt artdatacentrets material gjorts observationer av järv samt flygekorre. Det finns inga tidigare observationer av åkergröda från projektområdet eller dess närhet. Det finns inga tidigare kända observationer av fladdermöss från produktionsområdet. Projektområdet ligger inom utbredningsområdet för bl.a. mustaschfladdermus, nordisk fladdermus och trollpipistrell.

Enligt artdatacentrets material har flera nära hotade fjärilsarter observerats i produktionsområdet. I produktionsområdet har dessutom gjorts observationer av två fjärilsarter som kräver särskilt skydd. Dessa observationer är i huvudsak ganska gamla.

Elöverföringssträckningarna ligger inom samma utbredningsområden för viltarter, stora rovdjur och andra däggdjur. I närheten av elöverföringsalternativen (på 500 meters avstånd) har det gjorts flera

observationer av flygekorre. I de norra delarna av Suksenjärvi har det gjorts en observation av åkergröda cirka tvåhundra meter från det planerade elöverföringsalternativet ALTB. I närheten av elöverföringsalternativen ALTA och ALTB har utter observerats i Tjock å.

Konsekvenser för faunan orsakas i huvudsak av förändringar i livsmiljöerna. Arternas livsmiljöer kan krympa till ytan och splittras på grund av byggandet. Även deras kvalitet kan försämrans på grund av störningar till följd av byggandet och driften. Förändringar i livsmiljöerna kan påverka faunan direkt eller indirekt. Skogsområden på kraftledningssträckningen blir trädlösa på platsen för nya terrängkorridorer. Detta kan påverka landlevande djurs vandringsrutter.

Under terrängsäsongen 2024 kommer det att göras flera naturinventeringar: inventeringar av flygekorre, åkergröda och fladdermöss samt en snöspårskräkning med fokus på stora rovdjur. I bedömningen fokuserar man på att bedöma konsekvenserna för hotade arter och arter som nämns i bilagorna II och IV till EU:s habitatdirektivet. När det gäller viltarter beaktas i bedömningen resultaten av fågelinventeringarna samt information som erhållits från jaktföreningarna. Konsekvenserna för vanliga arter bedöms på allmän nivå.

I samband med bedömningen av naturkonsekvenser presenteras också förslag till lindrande och uppföljning av konsekvenserna.

KM: I projektområdet och dess närhet framhävs myrnaturvärden, värdefulla fågelbestånd samt strömmande vatten och småvattenobjekt. Konsekvensbedömningen bör basera sig på så aktuellt och heltäckande bakgrundsmaterial som möjligt samt kompletterande fältinventeringar. Det bakgrundsmaterial samt de ytterligare inventeringar och uppföljningar som används vid bedömningen bör presenteras med lämplig noggrannhet som en del av beskrivningen. Utifrån inventeringarna bör det kunna uteslutas att projektet inte påverkar naturvärden som är skyddade genom lag. Utöver dessa är beaktansvärda naturtyper och arter viktiga med tanke på den biologiska mångfalden, men de saknar direkt skydd genom lagstiftning. Strävan att bevara eller förbättra beaktansvärda objekts status kan betraktas som ett allmänt mål och rekommendation för styrningen av markanvändningen.

Konsekvenserna av projektet och andra projekt som ändrar markanvändningen för närliggande värdefulla myrområdets koppling till varandra samt för ekologiska förbindelser bör bedömas. Projektområdet ligger mellan Naturaområdet Lutakkoneva (SAC) och Mustaisneva, som ingår i förslaget till komplettering av myrskyddet. En del av projektområdet ligger inom avgränsningen av det föreslagna området, och det kan betraktas som en mycket stark rekommendation att undvika konsekvenser för detta område. Sydväst om projektområdet finns också objektområdet

Rajaneva-Kankalonkeidas, som ingick i utredningen om myrar i Södra Österbotten.

När det gäller det häckande fågelbeståndet används revir- och punkträkningsmetoder, som lämpar sig bra för ändamålet. Man bör beakta att en väsentlig del av metodbeskrivningarna är att inventeringarna upprepas två eller gärna tre gånger på samma objekt under säsongen. Detta ökar utredningens tillförlitlighet, eftersom flera besök ökar sannolikheten för att upptäcka även sällsynta arter. Inventeringar kan riktas till sådana objekt vars fågelbestånd enligt en förhandsbedömning är mest betydande, såsom fullvuxen skog och myrar. Med avseende på häckande fåglar torde Mustaisneva vara det enskilda mest betydande objektet i projektområdet. I slutrapporten om utredningen om myrar i Södra Österbotten konstaterades Mustaisneva vara ett synnerligen värdefullt myrobject med avseende på fågelbeståndet (Autio, Toivonen och Valpola 2013: Etelä-Pohjanmaan suoselvityshanke, loppuraportti). Även Rajaneva konstaterades vara ett mycket betydande myrobject med avseende på fågelbeståndet. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt Mustaisneva och Rajaneva, samt åt vindkraftsprojektets eventuella konsekvenser för deras häckande fåglar. När det gäller dessa två betydande myrobject bör uppmärksamhet också fästas vid huruvida de fågelarter som förekommer där rör sig mellan myrobjecten och kan vindkraftsprojektet på så vis öka kollisionsrisken för olika arter.

Om man vid inventeringen av dagrovfåglar upptäcker sensitiva arter som förefaller häcka i projektområdet, bör dessa arter följas särskilt och deras eventuella häckningsplatser inom projektområdet eller dess influensområde utredas.

Inom projektområdet finns två kända boträd för stora rovfåglar. I det ena av dem har häckning förekommit under flera av de senaste åren och häckningen har producerat ungar. Som ett led i projektet bör man utreda i vilken riktning arten flyger från boet och bedöma projektets konsekvenser för arten samt revirets livskraft. Detsamma gäller två andra bo för arten, som finns mindre än 1 km och 3,5 km utanför projektområdet.

När det gäller flyttfåglar är framför allt sädgås och trana kritiska arter med tanke på bedömningen, eftersom deras flyttstråk går över projektområdet. Även dagrovfåglar kan vara känsliga för kollisioner eller så kan vindkraftverken orsaka en hindrande effekt för dem.

Flyttningssuppföljningen bör vara så pass tillräcklig att projektets konsekvenser för flyttfåglar kan bedömas tillförlitligt. Enligt handboken om bedömning av konsekvenser för fåglar vid vindkraftsbygge bör 30 dagar på våren och 30 dagar på hösten användas för inventering av flyttfåglar. De sammantagna konsekvenserna med andra vindkraftsprojekt bör beaktas vid bedömningen av projektet konsekvenser för flyttfåglar.

22.7.2024

Vid bedömningen av konsekvenser för flyttfåglar är det viktigt att särskilt beakta projektets konsekvenser för arter som flyttar om natten, t.ex. trastar som flyger på kraftverkens driftshöjd. Som en del av fågelinventeringarna bör det presenteras en bedömning av hur vindkraftsprojektet påverkar arter som flyttar om natten och kan t.ex. kraftverkens ljus dra till sig flyttfåglar.

Som riktlinje för metoderna för inventering av fågelbeståndet och genomförandet av inventeringen bör utnyttjas även rapporten om bedömning av konsekvenser för fåglar vid vindkraftsbygge.

Det bör utredas på lämpligt sätt om eventuella föröknings- och rastplatser enligt 78 § i naturvårdslagen för flygekorre och åkergröda, som ingår i bilaga IV a till habitatdirektivet, finns inom projektområdet och elöverföringens influensområde. Om sådana hittas bör de beaktas i planeringen så att de inte förstörs eller försämras.

Exempelvis vid bedömningen av skogsnaturobjektets betydelse för flygekorren bör det beaktas att arten är kortlivad och att konstruktionerna har långvariga konsekvenser för arten. I potentiella livsmiljöer för flygekorre görs det inte nödvändigtvis observationer av arten ett enskilt inventeringsår. Det hör till artens ekologi att reviren tillfälligt står tomma. Dessa potentiella livsmiljöer, som i allmänhet skiljer sig klart från den omgivande naturen, bör behandlas som aktiva flygekorrevir, om det inte genom långtidsobservationer går att utesluta att arten förekommer i området. Detta görs t.ex. genom att se till att områden där flygekorren förekommer är knutna till varandra och genom att föreslå lösningsmodeller med vilkas hjälp det är möjligt att lindra eventuella negativa konsekvenser.

Utter och europeisk bäver kan förekomma i projektområdet. Om det finns behov av att bygga broar eller trummor över strömmande vatten som arterna utnyttjar, bör arterna beaktas när överfarterna planeras. Även vid verksamhet uppströms förekomstområden bör särskild uppmärksamhet fästas vid belastningen på vattendrag. Ovannämnda konstruktioner bör inte placeras i närheten av utterns föröknings- och rastplatser.

Det är känt att i projektområdet förekommer hedvitmossa och sotnätfjäril, som båda är starkt hotade arter som kräver brådskande skydd. Hedvitmossa är också en art som kräver särskilt skydd enligt 77 § i naturvårdslagen. Projektets konsekvenser, inklusive de olika elöverföringsalternativen, för dessa två och eventuellt andra hotade arter som hittas vid inventeringarna, bör bedömas. När det gäller hedvitmossan bör särskild uppmärksamhet fästas vid huruvida projektet påverkar Mustaisnevas vattenhushållning och därigenom artens förekomst på ett negativt sätt.

Stora rovdjur har mycket vidsträckta revir och det är svårt att entydigt konstatera hur aktivt de använder en viss del av reviret. Projektområdet

ligger i en vargflocks revir. Kontaktmyndigheten påpekar att de revirgränser som används i bedömningen är uppskattningar och de beskriver inte den faktiska användningen av reviret. Även resultaten av snöspårskalkningen ger en grov allmän bild av hur individerna rör sig i området. Förbudet mot att förstöra och försämra föröknings- och rastplatser avser endast rätt begränsade områden, och den nämnda bestämmelsen innebär ingen skyldighet att skydda artens hela habitat (HFD: 2023:73), men bedömningen bör basera sig på tillräckliga informationskällor och aktuella inventeringar (HFD: 2023:70).

Generellt kan det konstateras att trycket på markanvändningen i området är för närvarande starkt, framför allt när det gäller utbyggnad av vindkraft. Även kraftledningsgator som breddas förändrar och fragmenterar området. Det är mycket viktigt att beakta projektens sammantagna konsekvenser vid bedömningen av konsekvenserna för stora rovdjur som utnyttjar vidsträckta områden. Tills vidare finns det endast litet forskningsrön om vindkraftens konsekvenser för olika arter. Sålunda framhävs vikten av att tillämpa försiktighetsprincipen. Det är svårt att ta närmare ställning till projektets konsekvenser innan tilläggsundersökningarna (t.ex. Lukes och vindkraftsaktörernas gemensamma projekt) blivit färdiga. Kontaktmyndigheten påpekar också att Naturresursinstitutets utlåtande bör beaktas innan man går vidare med projektet.

Konsekvenser för klimatet

Klimatkonsekvenserna bedöms i enlighet med principerna för livscykelbedömning med beaktande av tillverkning och transport av material och komponenter, montering och byggande, drift och underhåll, demontering samt slutanvändning av material och komponenter. Vid bedömningen av klimatkonsekvenserna beaktas utsläppen från såväl vindkraftverken och elöverföringen som vägnätet. I granskningen beaktas dessutom trädbeståndets och skogsmarkens kolreservoarer och kolsänkor som går förlorade på grund av projektet. De utsläpp som projektet orsakar och de utsläpp som undviks under dess livscykel jämförs med alternativa energiproduktionsformer i en jämförande bedömning.

KM: För att förtydliga MKB-programmen och bedömningarna bör luftkvaliteten och konsekvenserna för klimatförändringar behandlas i separata avsnitt i MKB-rapporterna.

Bedömningen av klimatkonsekvenserna beskrivs tydligt i bedömningsprogrammet. Det planerade bedömnings sätt ger goda utgångspunkter för bedömningen av projektets klimatkonsekvenser.

I bedömningsprogrammet tar man upp de positiva konsekvenserna av förnybar el som produceras med vindkraft. Det går dock inte att direkt beräkna ett projekts positiva klimatkonsekvenser genom att jämföra

utsläppen från projektets energiproduktion med utsläppen från andra energiproduktionsformer, om man inte samtidigt visar vilken energiproduktion som tas ur drift på grund av projektet.

Projektets klimatkonsekvenser kan åskådliggöras genom att jämföra den beräknade klimatpåverkan med andra elproduktionsformers utsläppsvärden. Den valda alternativa elproduktionsformen har stor betydelse för bedömningen. En tendentiöst vald alternativ elproduktionsform kan avsevärt överskatta projektets positiva klimatkonsekvenser. I bedömningsbeskrivningen bör valet av elproduktionsformer för jämförelsen motiveras.

När det gäller projektets anpassning till klimatförändringar bör man beakta beredskap för bl.a. extrema torrperioder eller störtregn. Att hålla kvar vatten i skogsterräng och på torvmarker är en del av beredskapen och som stöd för planeringen finns material om vattenåterföring i Forststyrelsens öppna geodatamaterial om vård av torvmarksskog. Det vore bra att som ett led i projektplaneringen säkerställa att genomförandet av projektet inte försvårar framtida anpassningsåtgärder till klimatförändringar, t.ex. markägares frivilliga åtgärder för att hålla kvar vatten. Avledningen av vatten borde genomgående minimeras när den ökande torkan bl.a. utsätter ekonomiskogar för större insektsskador än tidigare. Kvarhållande av vatten har dessutom positiva konsekvenser för vattendragens status, vilket också konstateras i bedömningsprogrammet.

Sammantagna konsekvenser

De sammantagna konsekvenserna bedöms utifrån tillgänglig information om projekt i drift samt under byggnad och planering. De sammantagna konsekvenserna bedöms enligt konsekvenstyp. Vid bedömningen av sammantagna konsekvenser används samma metoder och principer som vid bedömningen av projektets direkta konsekvenser.

KM: Trycket på markanvändningen i området är för närvarande starkt, framför allt när det gäller utbyggnad av vindkrafts- och solenergi. Den sammantagna bedömningen av projekt som förändrar markanvändningen (inkl. kraftledningar) är en viktig del av beskrivningen. När det gäller de sammantagna konsekvenserna bör man aktivt följa och uppdatera den föränderliga situationen beträffande vindkraftsprojekt inom Kankalonselkä-projektets influensområde under hela MKB-förfarandet.

För att det ska vara möjligt att hantera de sammantagna konsekvenserna framhävs i planeringen vikten av att projektaktörerna samarbetar kring exempelvis gemensamma kraftledningsstolpar, stolplösningar som krymper ledningsgatan samt lösningar som syftar till att bevara förbindelser. Kontaktnmyndigheten anser att man i konsekvensbedömningen med stöd av försiktighetsprincipen bör förbereda

sig på en ledningsgata med den största totala bredden. En kartbaserad framställning gör det lättare att skapa sig en helhetsbild av de sammantagna konsekvenserna.

Ordnande av MKB-förfarandet och deltagandet i det

Under framläggandet av såväl bedömningsprogrammet som bedömningsbeskrivningen ordnas möten för allmänheten där projektet och miljökonsekvensbedömningen presenteras. Efter att MKB-programmet varit framlagt genomförs en invånarenkät bland fastighetsägarna inom en radie på cirka 5 kilometer från produktionsområdet.

Dessutom har den projektansvarige sammankallat en uppföljningsgrupp och de aktörer som inbjudits till gruppen presenteras i bedömningsprogrammet. Innan bedömningsprogrammet lades fram sammanträdde uppföljningsgruppen en gång via Teams den 11 april 2024. De saker som kom fram under uppföljningsgruppens möte nämns i bedömningsprogrammet. Uppföljningsgruppen kommer att samlas en andra gång när MKB-beskrivningen är på slutrakan.

KM: Det har informerats om projektet och varit möjligt att delta på det sätt som anges i MKB-lagen. Invånarenkäten ger sannolikt nyttig tilläggsinformation som stöd för bedömningen.

Kompetens hos dem som utarbetat bedömningsprogrammet

KM: I bedömningsprogrammet presenteras de personer som deltar i bedömningen och deras utbildning. Den projektansvarige har haft tillgång till tillräcklig sakkunskap för utarbetandet av bedömningsprogrammet. Motsvarande information bör presenteras i bedömningsbeskrivningen, även i fråga om dem som gör separata utredningar.

7 Inlämnande av och information om utlåtandet om bedömningsprogrammet

NTM-centralen lämnar sitt utlåtande och kopior av de utlåtanden och åsikter som inkommit om bedömningsprogrammet till den projektansvarige. Utlåtandet delges de aktörer som ombetts yttra sig om bedömningsprogrammet.

Utlåtandet om bedömningsprogrammet publiceras på myndighetens webbplats <http://www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten> och miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/kankalonselka-vindkraft-MKB.

8 Avgift, fastställande av avgiften och möjlighet att begära omprövning av avgiften

Avgiften är 8000 euro.

Avgiften för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet fastställs i enlighet med ett vanligt projekt (11 – 17 dagsverken). Avgiften bestäms med stöd av förordningen om NTM-centralernas avgifter.

En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften för kontaktmyndighetens utlåtande kan begära omprövning av avgiften hos NTM-centralen inom sex månader från det att detta utlåtande meddelades.

9 Tillämpade bestämmelser

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 8, 16 och 18 §

Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017) 3 §

Lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) 8 §

Statsrådets förordning (1215/2023) om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer 2024 2 §.

Detta dokument har godkänts elektroniskt i verkets elektroniska ärendehanteringssystem. Ärendet har föredragits av överinspektör Anna Auvinen och avgjorts av gruppchef Sari Yli-Mannila.

Bilagor	Utlåtanden, åsikter och expertkommentarer Anvisning om begäran om omprövning av avgiften
Sändlista	Elements Suomi Oy Sitowise Oy
För kännedom	De som har ombetts yttra sig

ANVISNING FÖR BEGÄRAN OM OMRÖVNING AV AVGIFT

Myndighet, av vilken omprövning begärs

Omprövning av ett beslut som gäller avgift får begäras skriftligt av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen).

Myndighet, till vilken omprövningsbegäran skickas och tidsfrist för omprövningsbegäran

En begäran om omprövning av avgift för behandling av ett ärende skickas till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften har påförts. Dagen för delgivning räknas inte in i tidsfristen för omprövningsbegäran. Om den sista dagen av tiden för begäran av omprövning infaller på en helgdag, lördag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommaraftonen, fortsätter tidsfristen för omprövning även följande vardag.

I omprövningsbegäran ska anges

- vilket beslut omprövningsbegäran gäller
- hurdan omprövning som begärs (till vilka delar omprövning begärs i beslutet och vilka ändringar som begärs)
- på vilka grunder omprövning begärs
- namn och hemkommun för personen som begär omprövning
- postadress och telefonnummer, till vilka meddelanden i ärendet kan skickas till den som begär omprövning.

Om omprövningsbegärandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har gjort upp omprövningsbegäran, skall i begäran om omprövning även uppges namn och hemkommun för denna person. Omprövningsbegäranden, den lagliga företrädaren eller ombudet skall underteckna omprövningsbegäran.

Till omprövningsbegäran bifogas

- beslutet i original eller som kopia, i vilket omprövning begärs,
- handlingar som omprövningsbegäranden åberopar till stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten
- till omprövningsbegäran bifogar ombudet en fullmakt (en advokat och ett allmänt rättsbiträde skall dock förete fullmakt endast om Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten bestämmer så).

Tillställande av omprövningsbegäran

Omprövningsbegäran ska tillställas NTM-centralens registratur. Begäran om omprövning kan lämnas in personligen eller med anlitande av ombud. På eget ansvar kan den också skickas per post, e-post eller med bud. Omprövningsbegäran ska vara myndigheten till handa senast den sista dagen av tidsfristen för begäran av omprövning före tjänstetidens utgång. Noggrannare bestämmelser om att skicka in begäran om omprövning elektroniskt finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Kontaktuppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten Ansvarsområdet för miljö och naturresurser

besöksadress:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffskavägen 35, VASA
Långbrogatan 15, KARLEBY
Öppet: klockan 8.00 – 16.15

postadress:
PB 156, 60101 SEINÄJOKI
PB 262, 65101 VASA
PB 77, 67101 KARLEBY

telefon: 0295 027 500

e-post: registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi

E-tjänster -blankett: <https://www.ely-keskus.fi/sv/asiointi-ja-yhteystiedot>

Annan tjänster > Allmänna ärendebblanketter > Allmän ärendebblankett för företag, föreningar, verksamhetsutövare, kommuner och myndigheter (asiointipalvelu.ahttp.fi) Punkterna märkta med asterisk är obligatoriska.